

Melanoom

1. Inleiding

Binnenkort ondergaat u een operatie aan een melanoom in het ETZ TweeSteden op locatie Tilburg of ETZ Waalwijk. In deze folder leest u informatie over de operatie en krijgt u een aantal richtlijnen en adviezen die bijdragen aan uw herstel. In de informatiefolder "Dagbehandeling" of, indien u langer dan een dag wordt opgenomen, in het "ETZ TweeSteden zorginformatie" leest u alles over de voorbereidingen en gang van zaken rondom uw operatie.

2. Oorzaak aandoening/aanleiding behandeling

Een melanoom is een vorm van huidkanker, die ontstaat uit de pigmentcellen van de huid (de *melanocyten*). Overal in de huid zitten deze melanocyten. In de melanocyten wordt een bruin pigment aangemaakt, dat de kleur geeft aan de huid. Dit pigment beschermt de huid tegen de schadelijke effecten van zonlicht. De pigmentcellen zijn gelijkmatig verdeeld over de gehele huid. In moedervlekken liggen heel veel van deze pigmentcellen in een kluitje bij elkaar. Er is sprake van een melanoom als een groep pigmentcellen is veranderd in kankercellen (melanoom betekent letterlijk: zwart gezwel). Omdat de pigmentcellen overal voorkomen, kan een melanoom ook overal in de huid ontstaan. Soms ontstaat een melanoom in een reeds bestaande moedervlek.

De meeste vormen van huidkanker zijn niet gevaarlijk, maar het melanoom wel. Een melanoom kan namelijk de diepte ingroeien en er kunnen uitzaaiingen ontstaan naar lymfeklieren en andere organen. Als dat gebeurt dan is het heel moeilijk te behandelen. Het is dus belangrijk om bij twijfel over moedervlekken en andere pigmentvlekjes zo snel mogelijk naar de huisarts of naar een dermatoloog te gaan om de plek te laten beoordelen. Het oude gezegde 'voorkomen is beter dan genezen' is zeker van toepassing op het melanoom. Melanomen kunnen spontaan ontstaan, zomaar ergens op de huid of in een reeds bestaande moedervlek. Zonverbranding speelt een rol. Daarnaast erfelijke aanleg, het komt in sommige families voor. Het hebben van zeer veel moedervlekken, onrustige moedervlekken of zeer grote

aangeboren moedervlekken geeft ook een gering verhoogde kans op het krijgen van een melanoom.

3. Behandeling

Bij een verdenking op een melanoom is het nodig om de plek in zijn geheel te verwijderen. Dit gebeurt onder lokale verdoving. Het wegsnijden gebeurt in 2 etappes. Eerst wordt de moedervlek in zijn geheel eruitgesneden, met een klein randje (2-3 mm) extra weefsel eromheen om er zeker van te zijn dat alles eruit is. Dit heet een *diagnostische excisie*, bedoeld om vast te stellen of het een melanoom is. Als na onderzoek van de patholoog blijkt dat het een melanoom is dan moet dezelfde plek er nog een keer uitgesneden worden met een veiligheidsmarge van 1 of 2 cm. Dat heet de *therapeutische excisie*. Het wordt niet in één keer gedaan, omdat het wegsnijden van een moedervlek met een rand weefsel van 1 of zelfs 2 cm eromheen een groot litteken achterlaat en op sommige plekken lastig is. Het moet dus wel zeker zijn dat het echt een melanoom is, en niet iets wat erop lijkt. En als het wel een melanoom is, dan moet de patholoog ook de dikte meten, want de dikte van het melanoom bepaalt of er 1 of 2 cm huid moet worden weggehaald bij de volgende ingreep.

De definitieve operatie wordt ook uitgevoerd onder lokale verdoving. Rondom het litteken waar het melanoom in eerste instantie is verwijderd, wordt voor de zekerheid nogmaals een stuk huid weggehaald met een veiligheidsmarge van 1 of 2 cm. Bij deze tweede operatie kan een vrij grote wond ontstaan, die niet altijd direct kan worden gehecht. In dat geval is een huidtransplantatie nodig om de wond te sluiten. Dit gebeurt meestal poliklinisch. Op sommige plaatsen van het lichaam (gezicht, handen) is weinig huid "over" en kan een krappere marge worden gehanteerd. Als de dermatoloog vanwege de plaats of de grootte van de operatiewond verwacht dat het lastig wordt om de wond te sluiten, dan kan het zijn dat u wordt doorverwezen naar de plastisch chirurg voor de definitieve operatie. Het stuk huid wat is verwijderd wordt ook weer naar het pathologisch laboratorium gestuurd en microscopisch onderzocht om vast te stellen of het melanoom volledig is verwijderd.

4. Mogelijke complicaties na ingreep

Bij eventuele napijn mag u een pijnstiller nemen (bij voorkeur paracetamol, volg de gebruiksaanwijzing op de bijsluiter). Gebruik geen aspirine in verband met de kans op nabloedingen. Een mogelijke complicatie is een bloeduitstorting, vooral bij een ingreep in het gezicht, waarbij ook meestal een zwelling optreedt. Een andere complicatie is een infectie die zich uit door pijn, zwelling, roodheid en soms pus uit de wond.

5. Na de behandeling (leefregels)

- Na de behandeling van een melanoom is het belangrijk de huid goed in de gaten te houden. Als nieuwe pigmentafwijkingen ontstaan of als bestaande moedervlekken veranderen, is het verstandig de huisarts of dermatoloog te raadplegen.
- Let ook op huidveranderingen in de omgeving van het operatielitteken.
- Het is verstandig op te letten op eventuele vergroting van lymfeklieren. Overmatige blootstelling aan zonlicht en vooral zonverbranding moet worden vermeden.

6. Heeft u nog vragen?

Vóór de operatie

- Bij medische vragen kunt u contact opnemen met de polikliniek chirurgie.
- Bij vragen over de verdoving tijdens de operatie kunt u contact opnemen met de polikliniek anesthesiologie.
- Als u voor het afgesproken onderzoek of ingreep bent verhinderd, verzoeken wij u het planbureau daarvan zo snel mogelijk op de hoogte te brengen. In uw plaats kan dan iemand anders worden geholpen.
- Wanneer u koorts heeft, kan de behandeling niet plaatsvinden. Als u twijfelt of u geholpen kunt worden, neem dan - in het geval van een geplande operatie in dagbehandeling - contact op met de dagbehandeling of anders met de polikliniek chirurgie.

Na de operatie

Wanneer zich thuis na de operatie (acute) problemen voordoen, kunt u contact opnemen met:

- Uw huisarts of huisartsenpost;
- De polikliniek chirurgie;
- Buiten kantooruren met de spoedeisende hulp.

7. Waar moet ik in ETZ TweeSteden zijn?

Polikliniek chirurgie ETZ TweeSteden (Route 72) 013-4655580

Polikliniek chirurgie ETZ Waalwijk (Route poli Noord) 013-4655580

Planbureau chirurgie ETZ TweeSteden (Route 72/73) 013-4654397

Polikliniek anesthesiologie ETZ TweeSteden (Route 88) 013-4655171

Polikliniek anesthesiologie ETZ Waalwijk
(Route poli Noord) 0416-682732

Dagbehandeling ETZ TweeSteden (Route 89, 1 ^{ste} verdieping)	013-4655516
Dagbehandeling ETZ Waalwijk (Afdeling 2, 2 ^{de} verdieping)	0416-682316
Verpleegafdeling chirurgie 3A ETZ TweeSteden (3 ^{de} verdieping)	013-4655357
Verpleegafdeling chirurgie 3B ETZ TweeSteden (3 ^{de} verdieping)	013-4655352
Spoedeisende Hulp (alléén ETZ TweeSteden)	013-4655216

8. Tot slot

Wij doen er alles aan om te zorgen dat u naar alle tevredenheid wordt geholpen. Het kan echter voorkomen dat dingen gebeuren waarover u niet tevreden bent. Uw ontevredenheid kunt u aangeven bij de verantwoordelijke medewerker of u kunt de klachtenfunctionaris benaderen door het klachtenformulier in te vullen op de website (www.etz.nl). De klachtenfunctionaris zal zo spoedig mogelijk contact met u opnemen. Kunt u niet overweg met internet? Dan kunt u bellen met of schrijven naar de klachtenfunctionaris:

Tel.nr.: 06-53781700

ETZ TweeSteden
Klachtenfunctionaris
Postbus 90107
5000 LA Tilburg

9. Meer informatie

Wilt u meer weten over een melanoom dan kunt u ook contact opnemen met:

Stichting melanoom (voor o.a. lotgenotencontact)
Postbus 9722
4801 LV Breda
Internet: www.kankerpatient.nl/melanoom
Email: hulplijn@stichtingmelanoom.nl

